

Pekko Siitonen / Insinööritoimisto Lepistö

Viite: Lausuntopyyntö 21.7.2026

Asia: Kalkkinen, kevyenliikenteenväylän rakentaminen muinaisjäännösalueella, Asikkala

Insinööritoimisto Lepistö suunnittelee n. 500 metrin pituisen kevyenliikenteenväylän rakentamista Kalkkisten kylään Asikkalaan. Suunniteltu väylä kulkisi Kalkkisten satamasta Kalkkisten keskustaan päin. Väylä rakennetaan maantien luoteispuolelle.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää 21.7.2026 päivätystä lausuntopyynnöstä ja suunnitelma-aineistosta pyydettyä lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnitellun kevyenliikenteenväylän kohdalla sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) suojaama kiinteä muinaisjäännös *Iisakkila* (muinaisjäännösrekisterin tunnus: 16010021). Kohde on rautakautinen sekä historiallisen ajan asuinpaikka, joka sijaitsee Kymijoen itärannalla, länteen viettävällä rinteellä, Kalkkisten kylän keskustaan vievän tien länsi-lounaispuolisella pellolla. Iisakkilan pellosta on löytynyt 1920-luvulla poikkiteräinen kivikirves, jonka tarkkaa löytöpaikkaa ei tiedetä. Asuinpaikkalöydöt on kerätty pellon pinnalta tielinjan tarkastuksessa 1998.

Oikaistavan tielinjan alle jäävä osa on tutkittu 1999 koekaivauksissa, joissa peltoalueelta löytyi myös rautakautisia asuinpaikkalöytöjä. Kymijokeen paikalta on parisataa metriä. Paikalla on ollut myös historiallisen ajan kylätontti, josta on varhaisin maininta vuodelta 1445 ja vanhin maakirjamerkintä vuodelta 1539. Kylätontti on sijainnut Kuninkaan kartaston perusteella tien molemmin puolin, ja osa siitä on saattanut säilyä nykyisillä peltoalueilla. Kylän tilaluku 1560-luvulla on ollut mahdollisesti 1.

Vuoden 2012 inventoinnissa alueen todettiin olevan ennallaan. Vuonna 2014 löytyi metallinilmaisimella esineitä noin 130 metriä koilliseen aiemmin tunnetusta rajauksesta. Vuonna 2015 muinaisjäännösalueen rajalla tehtiin sähkömaakaapeliojaa kaivettaessa arkeologista valvontaa. Ojan kokonaismatka muinaisjäännösalueella oli noin 220 metriä, ja ojassa havaittiin neljä likamaa-aluetta. Niitä ei kyetty ajoittamaan eikä niiden merkitystä tarkemmin määrittelemään. Ojasta ei tullut löytöjä.

Kohde on huomioitava hankkeessa muinaismuistolain (295/1963) edellyttämällä tavalla:

Viimeksi kyseisellä kohdalla on ollut arkeologin suorittama valvonta vuonna 2015 kaapelikaivun yhteydessä. Kyseessä oli kuitenkin vain noin 70 cm levyinen kaapelikaivanto, eli huomattavasti kapeampi alue, kuin mitä kevyenliikenteen väylälle tarvitaan. Tämän takia vuonna 2015 suoritettu valvonta ei ole riittävä nyt suunnitellun hankkeen kannalta. Asuinpaikasta saattaa olla edelleen säilynyt rippeitä peltomultakerroksen alla.

Museo edellyttää, että kaikki kevyenliikenteenväylään liittyvä kaivaminen muinaisjäännösalueella ja sen koillispuolisella peltoalueella, josta on tehty rautakautisia esinelöytöjä (ks. oheinen karttaliite), on suoritettava arkeologin valvonnassa. Valvottava alue on merkitty sinisellä viivalla oheisen karttaliitteen karttaan.

Arkeologisen valvonnan voi tilata haluamaltaan arkeologian toimijalta ja muinaisjäännösalueiden osalta siihen edellytetään muinaismuistolain 295/1963 10§ mukaista tutkimuslupaa. Lista arkeologian alan konsulteista löytyy Museoviraston internetsivuilta (kohta: Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen). Mikäli valvonnassa tulee vastaan selviä merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä, on otettava yhteyttä alueelliseen vastuumuseoon, joka tekee yhdessä Museoviraston kanssa päätöksen siitä, edellytetäänkö laajempaa arkeologista tutkimusta vai riittääkö kaivuutöiden yhteydessä tehtävä dokumentointi ja arkeologinen tutkimus. Valvonnan on täytettävä Museoviraston määrittämät laatuvaatimukset niin kenttätöiden, dokumentoinnin kuin raportoinninkin osalta. Raportti suoritetusta arkeologisesta valvonnasta on lähetettävä alueelliselle vastuumuseolle arvioitavaksi.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Suunnittelualue sijoittuu valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (VAMA 2021) kohdenimellä *Etelä-Päijänteen kulttuuri- ja harjusaarimaisemat*. Alue on myös maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita (MaMa 2024) ja rakennetun kulttuuriympäristön aluetta (MARY 2024). Alueen arvojen kuvauksen mukaan *Keskiaikaisperäisessä Kalkkisten kylässä on säilynyt kylän kokoon nähden huomattavan monipuolinen rakennuskanta, joka edustaa monipuolisesti 1800- ja 1900-lukujen tyylipiirteitä. Kirkolliset, julkiset ja liikerakennukset yhdessä tilakeskusten rakennusten kanssa ilmentävät kyläyhteisön tarpeiden kehitystä etäällä asutuskeskuksista. Kylän sijainti Kymijoen ja peltoaukeiden tuntumassa antaa sille maisemallista merkittävyyttä.*

Esitettyjen suunnitelmien perusteella museon näkemys on, ettei yhdistetyn pyörätien ja jalkakäytävän toteuttamisella ole vaikutusta alueen tunnistettuihin maisema- ja kulttuuriympäristöarvoihin. Museolla ei näin ollen ole suunnitelmiin huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman suojelun osalta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

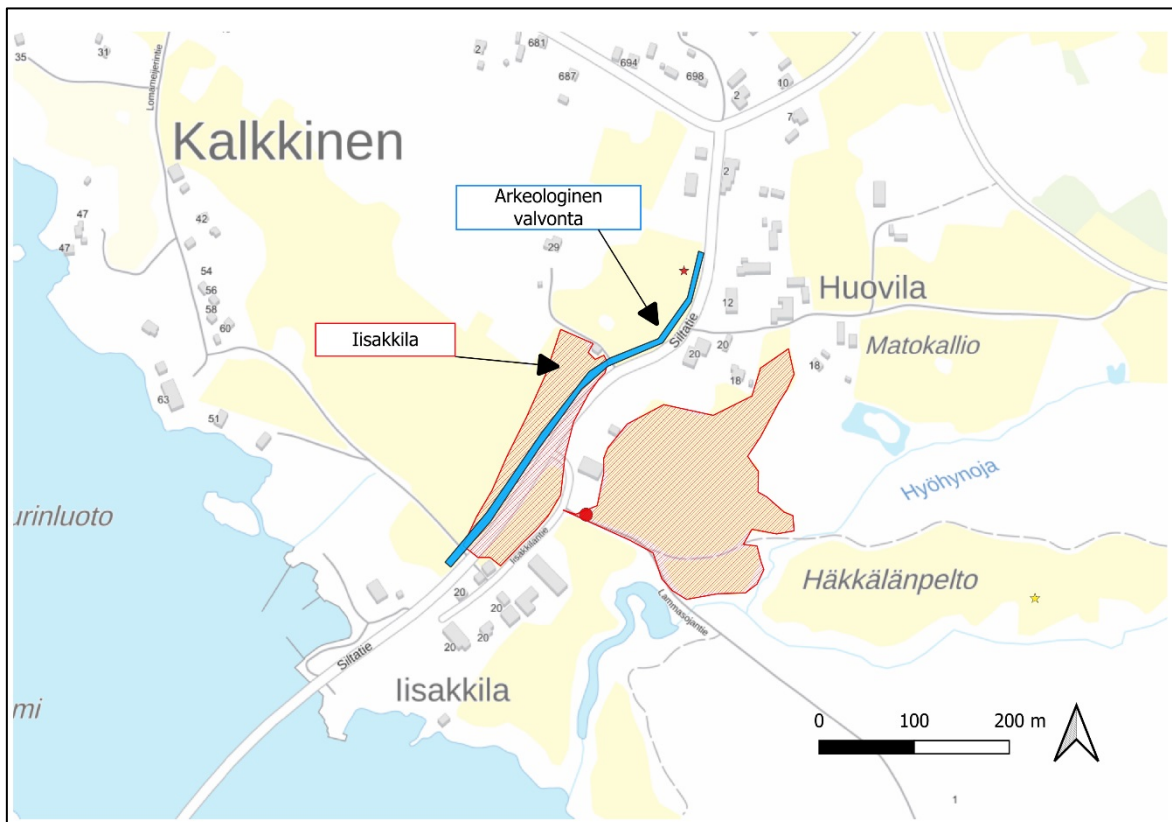
arkeologi Tomi Kuljukka

rakennustutkija Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Lupa- ja valvontavirasto

Liitteet: karttaliite

Karttaliite



Ote Museoverkon kartasta. Iisakkilan kohde punaisella rasterilla. Arkeologin valvonnassa kaivettava alue sinisellä.